

ДО 100-РІЧЧЯ СЕКЦІЇ ВИХОВАНЦІВ КПІ У ПОЛЬЩІ

Відзначення у Варшаві 100-річчя Секції вихованців КПІ у Польщі

Учасники святкування

8 жовтня 2022 р. Секція вихованців КПІ у Польщі відсвяткувала у Варшавському будинку техніка своє сторіччя.

Перед учасниками урочистостей з доповіддю виступив голова Секції Януш Фукса. Він нагадав про деякі основні дати роботи цього об'єднання. Отож, його було створено 20 листопада 1922 р. за ініціативою видатного польського фізико-хіміка Войцеха Свентославського. До гуртка тоді вступили 293 особи, а керівником його став Антоні Романовський.

22 вересня 1957 р. польські випускники КПІ, які пережили жахи війни, відновили діяльність своєї організації. Рішення це було ухвалено на з'їзді в тому ж таки Варшавському будинку техніка, в якому її було створено. Очолив організацію Станіслав Гжималовський.

З 1961 р. Секція почала організовувати візити випускників до КПІ, а з 1976 р. – проводити щорічні травневі зустрічі та семінари, присвячені питанням співпраці зі Сходом, а пізніше – з Україною. В організації було 327 членів.

У рік свого сторічного ювілею Секція продовжує активно працювати задля розвитку дружніх контактів польських та українських науковотехнічних громад.

Голова Федерації науково-технічних товариств Головної технічної організації (ГТО) Ева Манькевич-Цудні, яка брала участь у ювілейній зустрічі, наголосила на важливості сторічних зв'язків Секції із Товариством польських техніків, а після війни – з ГТО. Вона також високо оцінила внесок членів Секції у діяльність Федерації.

Голова Товариства "Польща-Схід" Юзеф Брільль поінформував, що на виз-

нання заслуг організації випускників КПІ в Польщі у справі співробітництва з Україною капітул при Товаристві присудив Секції почесний диплом.

Голова Товариства культури та історії техніки Броніслав Хиновський наголосив, що Секція, яка є членом Товариства, надає йому значну допомогу у збереженні загальної історії інженерних середовищ обох народів.

Голова Польської освітньої фундації "Perspektywy" Вальдемар Сівінський поінформував про високі місця, які нині обіймає Київська політехніка у міжнародних рейтингах університетів, і позитивно оцінив роль Секції у створенні гарної репутації вишу в Польщі.

З доповіддю про сьогоденне життя, роботу та навчання працівників і студентів КПІ ім. Ігоря Сікорського виступила заступниця декана факультету лінгвістики КПІ Ольга Демиденко. Вона розповіла, що попри війну в Україні, Київська політехніка продовжує проводити в різних формах навчання та наукові дослідження. При цьому багато викладачів, науковців і студентів служать у Збройних силах України та у частинах територіальної оборони. На жаль, дехто з них загинув у боях або зазнав серйозних поранень. А деякі професори та викладачі втратили свої будинки чи квартири під Києвом...

Учасники зустрічі розповідали про допомогу Україні та українцям, які нині перебувають у Польщі. Говорили про свою участь у науковій співпраці з Київською політехнікою. Згадували також епізоди власного життя, пов'язані з КПІ. У виступах гостей лунали побажання, щоб і в новому столітті вихованці Київської політехніки з не меншою завзятістю працювали задля зближення польського та українського народів.

Януш Фукса

Виставка, яку варто відвідати

Виставка у ДПМ ім. Б.Є. Патона до 100-річчя Секції вихованців КПІ у Польщі

Війна, яку розв'язала росія проти нашої країни, остаточно прояснила, хто є лютим ворогом України, а хто – її справжнім другом. І серед найближчих і найвірніших друзів – Польща, яка прихистила мільйони (!) наших співвітчизників та постійно допомагає нашій країні як з постачанням сучасних озброєнь, так і з забезпеченням багатьма речами, які значно полегшують сьогоденне життя українців. Зв'язки між нашими народами сягають сивої давнини, і хоча вони не завжди були абсолютно безхмарними, сьогоденні випробування засвідчили, що для поляків поняття "братерство народів" не є порожнім звуком.

Дуже красномовними свідченнями цього є матеріали одного зі стендів відкритої 4 жовтня в Державному політехнічному музеї КПІ імені Б.Є. Патона виставки, присвяченої 100-річчю Секції вихованців КПІ у Польщі. Стенд має назву "Між Україною та Польщею більше немає кордонів", і розміщено на ньому матеріали про дружню підтримку, що її надає Польща Україні впродовж усіх місяців цієї кривавої війни.

Власне, всі експонати цієї виставки унаочнюють історію дружніх зв'язків між нашими країнами та народами, показують кризу призму сторічної діяльності об'єднання вихованців КПІ, що працюють і живуть у Польщі. Побачити на ній можна доволі багато цікавих речей. Вони дозволяють не лише ближче ознайомитися з деякими маловідомими сторінками минулого нашого університету, але й дізнатися про визначних польських науковців і державних діячів, які колись закінчили КПІ, та навіть глибше зрозуміти певні процеси, які відбувалися в Польщі на початку і в середині ХХ сторіччя й дозволили їй значно швидше за нас вирватися з імперських "обіймів" росії. За прикладом далеко ходити не треба: як розповідає кураторка виставки Любов Бакаєва, попри те, що укази про створення КПІ та Варшавської політехніки цар Микола II підписав у 1898 році одночасно, самі поляки вважають роком справжнього народження політехнічного вишу в своїй столиці рік 1915 – коли викладання у ньому повністю перейшло на польську мову.

Передусім, звісно, матеріали виставки дають змогу довідатися про те, як і завдяки кому покоління польських колег вдавалося впродовж цілого сторіччя зберігати вірність своїй альма-матер і триматися одне одного попри роки та часом доволі несприятливі обставини. За словами Любові Бакаєвої, до 1920 року КПІ закінчили понад 300 поляків і приблизно стільки ж після Другої світової війни. Доволі багато випускників обійняли у своїй країні дуже значні посади, а хтось сягнув найвищих наукових вершин. Їм на виставці присвячено окремих стендів. Певна річ, частина їхніх прізвищ нам добре відома, наприклад, прізвище видатного польського фізико-хіміка Войцеха Свентославського, пам'ятник якому встановлено біля корпусу №4 університету (до речі, саме він сто років тому став ініціатором створення гуртка вихованців КПІ у Польщі). Але можна тут зробити для себе й справжній відкриття. Надто про тих людей, імена яких тим, хто цікавиться історією, начебто знайомі. Скажімо, чи знали ви, що випуск-

ник хімічного відділення КПІ, згодом відомий український громадський діяч і політик, міністр в урядах УНР і Директорії Іван Фещенко-Чопівський з 1922 року був професором Варшавської політехніки, а згодом, до арешту органами НКВС у 1945 році, очолював кафедру Гірничо-металургійної академії в Кракові?

Вражає експонована на одному зі стендів світлина учасників з'їзду організації випуск-

Стенд "Між Україною та Польщею більше немає кордонів"

ників КПІ в Польщі, зроблена 1938 року, – їх було дійсно дуже багато. Привертають увагу й деякі статистичні дані про навчання молодих польських громадян у КПІ в різні роки. До речі, за вагомих внесок у підготовку фахівців для Польщі наш університет (точніше, тоді ще інститут) у 1984 році було нагороджено польським Командорським Орденом "За заслуги" – його також можна побачити на виставці.

Ну і, звичайно, дуже цікавими є експонати зі студентського життя київських політехніків п'ятидесятих років минулого століття. Їх надав випускник КПІ 1959 року, беззмінний голова Секції з 1974 року, Почесний доктор і великий друг нашого університету та багатьох його співробітників і викладачів Януш Фукса. Він зберіг не тільки фотографії університету років свого навчання та своєї групи, але навіть власну перепустку до гуртожитку, яка тепер є справжнім історичним артефактом!

Взагалі Януш Фукса надав величезну допомогу організаторам виставки. Скажімо, він дуже допоміг при виборі персоналії відомих випускників для представлення їх у залі музею. "Саме Януш Фукса вибрав і надіслав нам біографії 14 найвидатніших випускників КПІ, які закінчили навчання в перші десятиліття ХХ сторіччя. Їх могло б бути значно більше, але площі наших стендів є обмеженими", – пояснює Любов Бакаєва.

Виставка працюватиме до кінця року, тож час на те, щоб оглянути її, ще є. А відвідати її таки варто.

Дмитро Стефанович